

SOUHRN

Práce řeší otázku charakteru nesmrtnosti v jógových textech (primárně složených v sanskrtu, ale též v dalších indických jazycích). Jejím cílem je ukázat, že četné zmínky o nesmrtnosti v jógových dílech vypovídají o nesmrtnosti v daném biofyzickém těle, a nikoli o nesmrtnosti v nějakém proměněném, nemateriálním, duchovním těle, jak je přesvědčena drtivá většina badatelů.

Po představení primárních pramenů a po přehledu současného stavu bádání jsou vyložena různá pojetí nesmrtnosti v indickém náboženském prostředí. Z tohoto popisu plyne, že dominantním konceptem v Indii byla představa nesmrtné duše. Protože zkoumání charakteru nesmrtnosti v józe ve skutečnosti znamená pátrat po tom, v jakém těle je nesmrtnost dosažena, výklad následně pokračuje představením indických pojetí těla a tělesnosti a rozborem jednotlivých typů těl v jógových textech. Zde se ukazuje, že obecně negativní přístup k tělu se radikálně proměňuje v tantrických tradicích, na něž jóga v tomto ohledu navazuje.

Jádrem práce jsou tři kapitoly, které analyzují jednotlivé techniky dosažení tělesné nesmrtnosti. V kapitole věnované hospodaření s nektarem nesmrtnosti (*amrta*) jsou to dvě speciální jógové techniky (*vadžrólímudrá* a *khéčarímudrá*), které dokáží zabránit ztrátě této životadárné substance. Následná kapitola rozebírá techniku ovládnutí žvlů, díky níž jógin získá nezničitelné a nesmrtné tělo. Konečně poslední kapitola se věnuje ošálení smrti, které spočívá ve schopnosti rozpoznat přesný okamžik smrti a následně učinit nějaký krok, jímž je smrt ošálena. Touto lišáckou akcí může být zaplavení těla nektarem nesmrtnosti, vstup do stavu samádhi nebo dočasný odchod do jiného těla.

Analýza vnitřních mechanismů jednotlivých technik dokazuje, že výsledná nesmrtnost spočívá v nesmrtnosti biofyzického těla. Jóginí tedy usilovali o dosažení nesmrtnosti ve svém stávajícím materiálním těle.

Klíčová slova

Hinduismus; jóga; hathajóga; tělo; tělesnost; nesmrtnost